

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın aracılığınızla Sayın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi EKER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. Saygılarımla

Mazlum NURLU
Manisa Milletvekili

AKP Hükümetinin sahipsiz bıraktığı çiftçilerin yaşadığı sorunlara ilişkin şikayetleri her geçen gün artmaktadır. Geçen yıl para etmediği için üreticinin yollara döktüğü domates bu yılda aynı sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır.

Manisa ülkemizde tarımsal üretimde en fazla tarımsal artı değer yaratan ilimizdir. Sebze ve meyve üretiminde genellikle sözleşmeli tarım uygulaması yapılmaktadır. Burada üretilen domatesler İzmir, Bursa'daki salça fabrikalarına gönderilerek işlenmektedir.

Domates üreticisinin yaşadığı sorunların başında sözleşme yaptığı salça fabrikalarının keyfi olarak fiyat düşürmeleri ve fire oranlarını yüksek göstererek üreticinin parasını kesmesidir.

Bilindiği üzere domates hasadı kısa süreli olan bir sebzedir. Üretilen domates en kısa zamanda toplanarak satılmak zorundadır. Bunu bilen işletmeler çiftçi ile sözleşme yapmalarına rağmen daha sonra şartları tek taraflı olarak değiştirmektedirler. Örneğin 1000 ton sözleşme yaptığı çiftçiye daha sonra miktarı 500 tona düşürdüm. 500 tonu sözleşme içinde istersem fazlasını sözleşme dışı daha düşük fiyattan alırım diyebilmektedirler.

Yine aynı şekilde 25 kuruşa yaptığı sözleşme fiyatını ürün fabrikaya girdikten sonra 17 kuruşa alıyorum demektedirler. Bütün fabrikalar bir günde aynı şekilde fiyatı düşürdüğü için sahipsiz çiftçi kaderine razı olmaktadır.

Bu günlerde en çok şikayet konusu olan firelerdir. Aynı gün aynı tarladan ve aynı şekilde toplanan domatesler kamyonlarla fabrikalara gönderilmektedir. Fabrikalar iki gün sonra çiftçiye gönderdikleri haberde bir kamyonunda % 6, diğerinde % 15, bir diğerinde % 23 fire var diyerek hesabı bunun üzerinden yapmaktadır. Sonucu aynı gün bildirmedikleri için itiraz hakkı da ortadan kalkmış olmaktadır. Bu yöntemle 25 kuruşu sözleşme fiyatını önce 17 kuruşa düşürülmektedir. Firelerle birlikte fiyat birden 13 kuruşa kadar düşmektedir.

Üreticinin her fabrikada bir adam bulundurma ya da iki gün sonra ürünü geri verin deme şansı hiç yoktur. Geçen yıllarda aynı sorunla karşılaşan bir çiftçimizin yüksek gösterilen fireyi tespit ederek açtığı dava üç yıldır devam etmektedir.

Piyasa ayak oyunları ile mağdur edilen çiftçiye bu zor günlerinde ne Ziraat Odaları ne de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı sahip çıkmamaktadır. Bu nedenle çiftçi, fabrikalar karşısında haklarını koruyabilmek için sebze ve meyvelerde de taban fiyat uygulamasına geçilmesini arzu ettiklerini ifade etmektedirler. Yapılan tarım sözleşmeleri çiftçi aleyhine tek taraflı değişen nitelikte olduğundan fabrikalarla, üretici arasında yapılacak sözleşmelerin, Gıda, Tarım ve Hayvancılık il ve ilçe müdürlüğü yetkililerinin veya Ziraat Odası yetkililerinin huzurunda yapılması ve çiftçiye koruyacak sözleşmeler dışında sözleşme yapılmasının yasaklanması gerektiğini belirtmektedirler.

Bunlara göre;

- 1- Tarımsal üretimimizi geliştirmek ve çiftçinin, üreticinin hakkını korumakla görevli Bakanlığınızın, sözleşmeli tarım yapan çiftçinin ve üreticinin yukarıda bahsedilen sorunları hakkında bilgisi var mıdır, varsa hangi tedbirleri almıştır?
- 2- Çiftçi ile fabrikalar arasında imzalanan tarımsal üretim sözleşmeleri ile sözleşmeye aykırı şekilde çiftçiye eksik yapılan ödemelere ilişkin elinizde herhangi bir bilgi var mıdır? Varsa sözleşme tutarları ile yapılan alım miktarları arasındaki ve sözleşme fiyatı ile alım fiyatı arasındaki farklılıklara ilişkin bilgiler nelerdir?
- 3- Sözleşmeli tarım uygulamalarında adeta tekel oluşturan işletmelere karşı çiftçinin hakkını korumak için, Bakanlığınız tarafından hazırlanan örnek sözleşmeler hazırlanması ve sözleşmelerin il ve ilçe müdürlüğünüz yetkilileri huzurunda yapılması için bir düzenleme yapacak mısınız?
- 4- Tarımsal sanayi işi genellikle mevsimsel yapılmaktadır. Fiyat, randıman ve fire bahaneleriyle üreticinin alacağı paraların kesilmesini önlemek için Bakanlığınız tarafından ürün alımı dönemlerinde bu fabrikalarda danışmanlık ve ya gözetmenlik yapmak üzere Ziraat Mühendisi, Ziraat Teknikeri veya Teknisyeni görevlendirmeyi düşünüyor musunuz?
- 5- Ülkemizde üretilen sebze ve meyveler için özelliklerine göre taban fiyat uygulamasına geçilecek midir?